

TDC NET A/S
Teglholmsgade 1
2450 København SV

19. marts 2024

Afgørelse om dispensation

Til græsning på beskyttet overdrev

Odsherred Kommune har modtaget en Natura 2000-anmeldelse af græsning samt en ansøgning om dispensation fra afstandskrav mellem dyrefold og sommerhusområde. Ansøgningen er indsendt af Naturstyrelsen /v Carsten Poulsen på vegne af TDC NET A/S. Anmeldelsen og ansøgningen er modtaget henholdsvis d. 20. og 21. december 2023.

Projektet kræver herudover en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at etablere græsning på Bollinge Bakke matrikel 7a, 7l, 7bn, 7bo og 7bm alle Ordrup By, Fårevejle. Den samlede fold er opmålt til 21 ha og indbefatter udover de nævnte matrikler også matrikel 7cf og 7cg begge Ordrup By, Fårevejle. Odsherred Kommune vurderer, at den påtænkte græsning ikke vil ændre tilstanden på de to sidstnævnte matrikler, da de i forvejen har været drevet med græsning med heste og slæt. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører et naturområde, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver jer hermed dispensation til at etablere græsning i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 3, hvis I ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i

sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Græsningstrykket på den samlede fold må ikke være højere end 0,5 storkreaturer/ha¹ de første 2 år efter græsningens opstart. Dette svarer til 10 heste eller kreaturer uden kalve eller føl.
2. Græsningstrykket på den samlede fold må efter de første 2 år ikke være højere end 0,3 storkreaturer/ha. Dette svarer til 6 heste eller kreaturer uden kalve eller føl.
3. Græsningstrykket må ikke være højere, end at der til alle tider er en vegetationshøjde på over 15 cm på minimum 5% af arealet af hensyn til markfirben som lever i området.
4. Hvis %-delen af vegetation med en højde på over 15 cm nærmer sig 5 % skal dyrene tages af eller antallet reduceres, så grænsen ikke overskrides.
5. Græsningen skal foregå med kvæg og/eller heste evt. i samgræsning med geder.
6. Der må udelukkende tilskudsfordres i et omfang, der er nødvendigt af hensyn til dyrevelfærdsloven.

Forhold til andre myndigheder

Dyreholdet er pga. sin størrelse erhvervsmæssigt, og græsningsområdet er placeret nærmere end 50 meter til et sommerhusområde. Derfor kræver det dispensation jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Området er omfattet af Forslag til fredning af Veddinge Bakker og Skamlebæksletten. I henhold til fredningens § 6, stk. 5 skal kreatur/dyrehegn være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug.

Vurdering

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at,

- Græsningstrykket vil svare til det anbefalede for arealets naturtype, hvorved græsningen vil være naturmæssigt fornuftig og i overensstemmelse med bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-området.
- Indsatsen er nødvendig, for at naturværdierne ikke forringes, da arealet har henligget uden pleje. Græsning i området vurderes at være en naturforbedrende indsats, som kan sikre naturværdierne i området ved bl.a. at nedsætte mængden af førne og i nogen grad opvækst af vedplanter.
- Græsningen vil ikke have en negativ påvirkning på bilag IV-arter, men derimod forbedre området som levested for markfirben.

¹ Buttenschøn, R. M. (2014) *Vejledende græsningstryk for udvalgte naturtyper*. Institut for Geovidenskab og Forvaltning, Københavns Universitet.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til det ansøgte. I kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis I har spørgsmål til afgørelsen, er I velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 54 eller mail natur@odsherred.dk. I får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Mads Kelstrup Larsen
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Naturstyrelsen Midtjylland, msj@nst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; kreds14@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
- Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
- Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

Bilag 1. Kort med projektets placering i forhold til beskyttet natur.

Luftfoto fra 2023 over projektområdet med påtænkte hegnslinjer (gul streg) og matrikelgrænser (rød streg).

Luftfoto fra 2022 over projektområdet med markering af registreret § 3-natur

Bilag 2. Redegørelse

Naturstyrelsen har d. 20. december 2023 anmeldt påtænkt græsning på Bollinge Bakke matrikel 7a, 7l, 7bn, 7bo og 7bm alle Ordrup By, Fårevejle. Arealet er ejet af TDC Holding A/S og TDC NET A/S og henligger uden drift eller pleje.

I anmeldelsen har I oplyst, at den samlede fold vil være 21 ha og indbefatte matrikel 7cf og 7cg begge Ordrup By, Fårevejle. Disse matrikler er ejet af Naturstyrelsen og har været drevet med henholdsvis slæt og græsning med heste. Odsherred Kommune vurderer, at den påtænkte græsning vil være en fortsættelse af den hidtidige drift og at dette ikke vil ændre tilstanden på de to matrikler.

Naturstyrelsen har i forbindelse med ansøgningen oplyst, at der ikke vil være tale om helårsgræsning på folden, da forholdene på området ikke tillader det ud fra dyrevelfærdsmæssige hensyn. Græsningsperioden vil hermed variere fra år til år alt efter vejrlig.

Anmeldelsen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2. Det ansøgte kræver derfor kommunens dispensation, jf. lovens § 65, stk. 2. Formålet med Naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændring.

Naturregistreringer

Inden for det anmeldte område er der kortlagt 6 overdrevsarealer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

De seks kortlagte § 3-overdrev, hvor græsning ønskes etableret

Overdrev 1:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur af Vestsjællands Amt i 1993. I 2013 er området besigtiget af Odsherred Kommunes konsulent Aglaja og defineret som kalkoverdrev med registrering af 43 plantearter. Af stjernearter kan nævnes gul evighedsblomst, liden klokke, stor knopurt, gul snerre, blåmunke, håret høgeurt og muse-vikke. Rød svingel og draphavre er angivet som værende

dominerende på lokaliteten. Følgende bemærkes ved besigtigelsen: *"Overdrev på skrånende areal. Spredte forekomster af overdrevsarter, bedst i midten af arealet"*.

Overdrev 2:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur i 2019 ved besigtigelse af Odsherred Kommune og defineret som surt overdrev. Der er registreret 32 plantearter. Heraf kan følgende stjernearter nævnes: vellugtende gulaks, gul snerre, smalbladet høgeurt, almindelig kællingetand, håret høgeurt, knold-ranunkel og almindelig gyldenris. Følgende bemærkes ved besigtigelsen: *"Uplejet overdrev under tilgroning med Draphavre og andre høje græsser. De bedste partier med forekomst af Smalbladet Høgeurt, Håret Høgeurt er nord for gennemgående dige"*.

Overdrev 3:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur i 2019 ved besigtigelse af Odsherred Kommune og defineret som surt overdrev. Der er registreret 41 plantearter. Heraf stjernearterne: vellugtende gulaks, gul snerre, smalbladet høgeurt, håret høgeurt og knold-ranunkel. Draphavre er angivet som dominerende på lokaliteten. Følgende bemærkes ved besigtigelsen: *"Uplejet overdrev med lille englavning mod nord med bl.a. Gul Fladbælg, Kruket Skræppe, Lyse-Siv, Gåsepotentil, Eng-Svingel, Fløjlgræs. Den vestlige halvdel af overdrevet er den artsrigeste med store forekomster af Smalbladet Høgeurt"*.

Overdrev 4:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur i 2013 ved besigtigelse af Odsherred Kommunes konsulent Aglaja med registrering af 33 plantearter. Overdrevet defineres her som kalkoverdrev. Følgende stjernearter er fundet: vellugtende gulaks, stor knopurt, gul snerre, blåhat og mark-rødtop. Draphavre og rød svingel er dominerende på lokaliteten. Bemærkning ved besigtigelse: *"Uplejet overdrev med meget spredte forekomster af overdrevsarter"*.

Overdrev 5:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur af Vestsjællands Amt i 1993. I 2003 er området igen besøgt af Vestsjællands Amt. Her er fundet 17 stjernearter og en enkelt 2-stjerneart: almindelig mælkeurt. Området er defineret som kalkoverdrev af hhv. Odsherred Kommunes konsulent Aglaja og Miljøministeriet ved besigtigelser i 2013. Ved de to besigtigelser registreres samlet 44 plantearter. Almindelig mælkeurt genfindes ikke og antallet af stjernearter er nu seks: Stor knopurt, almindelig mangeløv, gul snerre, blåhat, muse-vikke og mark-krageklo. Rød svingel og draphavre er angivet som værende dominerende på lokaliteten i 2013. Følgende bemærkes ved besigtigelsen: *"Overdrev ved antennestation. Uplejet og stærkt tilgroet"*.

Overdrev 6:

Overdrevet er kortlagt som beskyttet natur i 2019 ved besigtigelse af Odsherred Kommune med registrering af 33 plantearter. Overdrevet defineres her som kalkoverdrev. Følgende stjernearter er fundet: vellugtende gulaks, rundbælg, stor knopurt, gul snerre, smalbladet høgeurt, håret høgeurt, almindelig brunelle, knold-ranunkel og almindelig gyldenris. Draphavre og almindelig hundegræs er dominerende på lokaliteten. Bemærkning ved besigtigelse: *"Uplejet overdrev. Store dele tilgroet med høje græsser. Det bedste område med forekomst af Rundbælg, Stor Knopurt og Håret Høgeurt er i den sydvestlige del. Almindelig Gyldenris og Gul Snerre forekommer spredt på hele arealet"*.

Vurdering

Hele området fremstår ud fra de gennemgaaede besigtigelser med tilstedeværelse af typiske overdrevsarter. Overdrene er dog alle truet af tilgroning, og der ses på alle overdrene

dominans af græsser som draphavre og rød svingel. Den påtænkte græsning på arealet vurderes herudfra at være meget gunstig for områdets naturværdi.

Fåregræsning på beskyttede naturområder kan være problematisk, fordi får er selektive i deres græsning og som oftest foretrækker blomstrende urter frem for græsser. Fåregræsning kan derfor i nogle tilfælde medføre tilbagegang af blomstrende urter og dermed føre til en vegetation, som er stærkt domineret af græsser. Derfor sætter Odsherred Kommune vilkår om, at græsningen skal foretages med kvæg og/eller heste eventuelt i samgræsning med geder, for mere effektivt at begrænse opvækst af vedplanter.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Arealet indgår i det internationale beskyttelsesområde (Natura 2000) N154 Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke inden for habitatområde nr. 244 Bjergene, Diesbjerg og Bollinge Bakke.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 244		
Naturtyper:	Strandvold med flerårige planter (1220)	Græs-indlandsklit (2330)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Stilkege-krat (9190)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Der er ikke registreret nogen habitatnaturtyper på arealet og der er ikke konstateret stor vandsalamander i området. Kommunen vurderer, at området er uegnet som yngleområde og ikke er et optimalt rasteområde for stor vandsalamander. Kommunen vurderer desuden, at eventuelle individer af arten i højere grad vil opholde sig i skovområdet øst for Skamlebækvej, hvor der er fugtig skov og krat i tilknytning til vandløbet Skamlebæk. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt.

Kommunen har ved en besigtigelse i 2021 registreret et enkelt markfirben i området nordøst for radiotårnet. Der er desuden fundet markfirben 40 meter nord for folden i 2011. Markfirben har levesteder på solrige lokaliteter hvor de yngler i områder med løs jord eller sand. Jordbunden i området er sandet og områdets lysåbne overdrevsvegetation er et egnet levested for markfirben. Tilgroningen med høje græsser vurderes dog at have en negativ indflydelse på artens ynglesucces i området. Kommunen vurderer, at græsningen vil forbedre området som levested for markfirben så længe græsningstrykket er lavt, så der fortsat forekommer skjulesteder spredt i området.

Flagermus lever spredt i hele kommunen på egnede lokaliteter. Da der ikke i forbindelse med projektet fældes træer, vurderer kommunen, at græsningen ikke vil kunne påvirke flagermus væsentligt.

Kommunen vurderer, at området ikke er egnet som levested for andre bilag IV arter end de ovenfor nævnte, og at den ansøgte græsning derfor ikke vil kunne medføre beskadigelse af plantearter eller af yngle- og rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Bilag 3. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.